

SİVAS TİCARET VE SANAYİ ODASI

2025 DÖNEMİ EKONOMİ RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. Giriş
2. Yönetici Özeti
3. Sgk, İşkur
 - 3.1. Sgk
 - 3.2. İşkur
4. Dış Ticaret
 - 4.1 Sivas Dış Ticaret Verileri
 - 4.1.1 Gümrük Bazlı Dış Ticaret
 - 4.1.2 İl Bazlı Dış Ticaret
 - 4.1.3 Faaliyet İline Göre Dış Ticaret
5. İhracat
 - 5.1 Aylık Sektörel Bazlı Türkiye Verileri
 - 5.2 Sivas İli Sektörel İhracat Görünümü
 - 5.3 Sivas İli Ülkeler Bazında İhracat
 - 5.4 TR72 Bölgesi İhracat Miktarları \$
6. Turizm
 - 6.1 Sivas Turist Sayıları
 - 6.1.1 Sivas İli Konaklama Performansı
 - 6.2 Sivas - Bakanlık Belgeli Konaklama Tesisleri
 - 6.3 Sınır Kapıları Ve Ziyaretçi Hareketliliği
 - 6.4 Uçuşlar
 - 6.5 Hızlı Tren
7. Krediler
8. Oda Verileri
9. Organize Sanayi Bölgeleri

1. GİRİŞ

2025 yılı Sivas ili ekonomik göstergeleri incelendiğinde, ilin üretim, istihdam ve ticaret ekseninde belirgin bir genişleme eğilimi sergilediği görülmektedir. Yıl genelinde gözlenen hareketlilik, yalnızca dönemsel dalgalanmalarla açıklanamayacak ölçüde yaygın ve süreklilik arz eden bir yapıya işaret etmektedir. Özellikle istihdam piyasasında kaydedilen artış ile sanayi ağırlıklı üretim ve ihracat yapısı, Sivas ekonomisinin büyüme kapasitesini koruduğunu ortaya koymaktadır.

Ekonomik göstergeler aylık bazda değerlendirildiğinde, kısa vadeli iniş ve çıkışlar görülmekle birlikte, dönem genelinde yönün yukarı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, Sivas'ta ekonomik faaliyetlerin geçici unsurlardan ziyade üretim ve ticaret temelli bir zemin üzerinde ilerlediğini göstermektedir. Raporun devamında yer alan grafikler ve tablolar, bu eğilimlerin sayısal karşılıklarını ortaya koymaktadır.

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

2025 yılı Sivas ekonomisi, istihdam ve üretim temelli bir büyüme görünümü sergilemiştir. SGK ve İŞKUR verileri birlikte değerlendirildiğinde, istihdam artışının büyük ölçüde özel sektör kaynaklı olduğu ve işyeri sayısındaki artışla desteklendiği görülmektedir. Aktif çalışan sayısının yıl genelinde yükselmesi, ekonomik faaliyetlerin işgücü piyasasına doğrudan yansıdığını göstermektedir.

Dış ticaret verileri, Sivas ekonomisinin üretim kapasitesi ile resmi gümrük kayıtları arasında belirgin bir fark bulunduğunu ortaya koymaktadır. Gümrük bazlı ihracat rakamları ilin ekonomik performansını sınırlı ölçüde yansıtırken, il bazlı ve faaliyet iline göre ihracat verileri Sivas'ta fiilen gerçekleşen üretim ve ihracat hacminin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, ilin dış ticarete kâğıt üzerindeki görünümünün ötesinde bir ekonomik kapasiteye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Sektörel yapı incelendiğinde, sanayi sektörünün üretim ve ihracat açısından belirleyici konumunu sürdürdüğü görülmektedir. Tarım ve madencilik sektörleri ihracata katkı sağlamakla birlikte, toplam hacim ve süreklilik bakımından sanayi sektörünün gerisinde kalmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 Sivas ekonomisi; büyüme potansiyelini koruyan, istihdam üretme kapasitesi artan ve sanayi temelli bir yapıya doğru ilerleyen bir görünüm sergilemektedir.

3. SGK VE İŞKUR GÖSTERGELERİ

3.1. SGK

2025 yılı Ocak-Kasım dönemine ilişkin SGK ve İŞKUR verileri birlikte değerlendirildiğinde, Sivas'ta istihdam piyasasının yıl genelinde genişleme eğilimini koruduğu görülmektedir. Aktif çalışan sayısı, dönem boyunca sınırlı dalgalanmalar göstermekle birlikte genel olarak artış yönlü bir seyir izlemiştir. Özellikle yılın ikinci çeyreğinden itibaren istihdam artışının hız kazandığı, yaz aylarında ise yüksek seviyelerin korunduğu dikkat çekmektedir.

İşyeri sayısındaki gelişmeler, istihdam artışının yalnızca mevcut işletmelerin kapasite artışından kaynaklanmadığını, aynı zamanda yeni işyeri girişleriyle de desteklendiğini göstermektedir. Dönem genelinde işyeri sayısında gözlenen artış, Sivas'ta ekonomik faaliyetin tabana yayıldığını ve üretim kapasitesinin genişlediğini ortaya koymaktadır.

SGK	2025/01	2025/2	2025/3	2025/4	2025/5	2025/6	2025/7	2025/8	2025/9	2025/10	2025/11	2025/12
Aktif Çalışan Sayısı (4A/4B/4C)	148.373	147.165	149.850	154.354	156.676	157.558	164.114	158.636	164.696	163.502	164.694	162.588
İşyeri Sayısı	11.419	11.280	11.299	11.452	11.615	11.740	11.880	12.054	12.276	12.313	12.305	25.345

Kaynak: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylik/>

3.2.İŞKUR

2025 Ocak-Aralık Dönemi İşe Yerleřtirmeler

	Genel Toplam			Kadın			Genç (15-24)			Engelli			Yüksek Öğrenim Mezunu		
	Özel	Kamu	Toplam	Özel	Kamu	Toplam	Özel	Kamu	Toplam	Özel	Kamu	Toplam	Özel	Kamu	Toplam
SİVAS	6.519	31	6.550	1.964	5	1.969	1.838	2	1.840	191	5	196	1.222	7	1.229

Kaynak: <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler>

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde Sivas ilinde toplam **6.550** kişinin istihdama yerleştirildiği görölmektedir. Bu yerleştirmelerin **6.519’u özel sektör**, **31’i kamu sektörü** kaynaklı olup, istihdam artışının belirleyici unsurunun açık biçimde özel sektör olduğu anlaşılmaktadır. Bu görünüm, Sivas’ta istihdam üretme kapasitesinin ağırlıklı olarak reel sektör dinamikleri üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Kadın istihdamı, toplam **1.969** kişi ile genel yerleştirmelerin yaklaşık üçte birine yakın bir bölümünü oluşturmuştur. Kadın yerleştirmelerinin büyük ölçüde özel sektör tarafından karşılanması, hizmetler ve emek yoğun sektörlerde kadın istihdamının Sivas işgücü piyasasında önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Bu durum, kadınların işgücü piyasasına katılımının desteklenmeye devam ettiğine işaret etmektedir.

Genç istihdamı (15-24 yaş) kapsamında **1.840** kişinin işe yerleştirildiği görölmektedir. Bu rakam, Sivas’ta her dört yerleştirmeden yaklaşık birinin gençlerden oluştuğunu ortaya koymakta; ilin işgücü piyasasında genç nüfusun emilme kapasitesinin görece yüksek seyrettiğini göstermektedir. Genç istihdamındaki bu düzey, mesleki eğitim, staj, işbaşı eğitim programları ve yeni mezun istihdamına yönelik politikaların sahaya yansıdığını düşündürmektedir.

Engelli bireylerin istihdamında toplam 196 kişilik yerleştirme gerçekleşmiştir. Mutlak rakam sınırlı olmakla birlikte, engelli istihdamının hem özel sektör hem de kamu tarafından desteklenmesi, Sivas'ta sosyal kapsayıcılığa dayalı istihdam yaklaşımının belirli ölçüde karşılık bulduğunu göstermektedir. Bu alan, nitelikli eşleştirme ve teşvik mekanizmalarıyla geliştirmeye açık bir potansiyel taşımaktadır.

Yükseköğrenim mezunları kapsamında 1.229 kişinin istihdama kazandırılması, Sivas işgücü piyasasında nitelikli işgücüne yönelik talebin varlığını ortaya koymaktadır. Bu görünüm, ilin sanayi, hizmetler, eğitim ve sağlık odaklı ekonomik yapısının, üniversite mezunları için istihdam üretme kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, yükseköğrenim mezunlarının toplam içindeki payı, bilgi yoğun ve yüksek katma değerli sektörlerin daha da güçlendirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 yılında Sivas'ta istihdam artışı büyük ölçüde özel sektör öncülüğünde, genç ve kadın işgücünün ağırlık kazandığı, nitelikli işgücüne yönelik talebin belirginleştiği bir yapı sergilemiştir. Bu görünüm, ilin ekonomik faaliyetlerinde canlılığın sürdüğünü, ancak yüksek katma değerli üretim ve kapsayıcı istihdam politikalarının derinleştirilmesine ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır.

4.DİŞ TİCARET

(Milyon ABD \$)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değişim		Değişim		Değişim		
		Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	
Ocak- Aralık	2024	261 778		344 010		- 82 232		76,1
	2025	273 361	4,4	365 370	6,2	- 92 009	11,9	74,8
Aralık	2024	23 407		32 218		- 8 811		72,7
	2025	26 373	12,7	35 674	10,7	- 9 301	5,6	73,9

2025 yılı Aralık ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 12,7 artarak 26 milyar 373 milyon dolar
- İthalat, % 10,7 artarak 35 milyar 674 milyon dolar,

2025 yılı Ocak- Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre;

- İhracat, %4,4 artarak 273 milyar 361 milyon dolar
- İthalat, %6,2 artarak 365 milyar 370 milyon dolar, olarak gerçekleşti.

2025 yılı Kasım ayında Türkiye'nin dış ticareti, yıllık bazda artış eğilimini sürdürmekle birlikte dış ticaret açığının devam ettiğini göstermektedir.

Kasım 2025'te ihracat, geçen yılın aynı ayına göre %1,3 artarak 22,2 milyar ABD dolarına, ithalat ise %2,6 artarak 30,5 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Bu dönemde dış ticaret açığı 7,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş, ihracatın ithalatı karşılama oranı %73,8 seviyesinde oluşmuştur.

Ocak-Kasım 2025 döneminde ise ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre %3,6 artışla 247,2 milyar ABD dolarına, ithalat %5,7 artışla 329,7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Aynı dönemde dış ticaret açığı 82,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşirken, ihracatın ithalatı karşılama oranı %74,9 seviyesinde kalmıştır.

Genel görünüm, Türkiye'de ihracat artış eğiliminin sürdüğünü, ancak ithalattaki daha güçlü artış nedeniyle dış ticaret dengesinde iyileşmenin sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu yapı, üretimde ithal girdi bağımlılığının devam ettiğine ve ihracatta katma değeri yüksek ürünlerin payının artırılmasına yönelik politikaların önemini koruduğuna işaret etmektedir.

4.1 Sivas Dış Ticaret Verileri

	Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran	
	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)
SİVAS 2025												
Gümrüklere Göre	515	2.317	312	1.043	244	3.931	521	1.946	296	1.642	489	4.262
İllere Göre	7.593	5.500	8.079	6.613	8.097	8.704	8.451	5.826	18.003	28.693	12.500	6.794
Faaliyet İline Göre	23.293	-	23.077	-	26.544	-	27.968	-	40.803	-	30.955	-
	Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)	İhracat (Bin ABD Doları)	İthalat (Bin ABD Doları)
SİVAS 2025												
Gümrüklere Göre	617	3.272	876	4.421	380	3.028	398	2.830	354	2.071	1.014	2.520
İllere Göre	8.073	9.026	9.014	6.116	10.794	23.218	14.000	30.458	20.808	7.712	25.407	6.720
Faaliyet İline Göre	23.650	-	23.369	-	24.289	-	27.568	-	36.523	-	44.018	-

Sivas, 2025 yılında üretim temelli ihracat kapasitesini koruyan ve yılın ikinci yarısında güçlenen bir dış ticaret performansı sergilemiştir. Ancak;

- İhracat işlemlerinin büyük bölümünün il dışı gümrüklerden yapılması,
 - İthalatın gümrük bazlı işlemlerde baskın olması
- yapısal bir merkez kayması görünümüne işaret etmektedir.

Önümüzdeki dönemde:

- Yerel gümrük kapasitesinin güçlendirilmesi,
- İhracatçı firmaların merkez konumlanmasının teşviki,
- Yüksek katma değerli üretime yönelik destekler

Sivas'ın dış ticaret performansını daha dengeli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturacaktır.

4.1.1 Gümrük Bazlı Dış Ticaret (Doğrudan Sivas Gümrüğü üzerinden yapılan işlemler)

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde Sivas gümrükleri üzerinden gerçekleşen ihracat toplamı yaklaşık 6,0 milyon ABD doları, ithalat ise yaklaşık 35,3 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bu görünüm;

- Sivas'ta gümrük bazlı dış ticaretin ithalat ağırlıklı bir yapı sergilediğini,
- İthalatın ihracatın yaklaşık 6 katı seviyesinde olduğunu,
- Yerel gümrüklerde özellikle hammadde, ara malı ve yatırım mallarının giriş işlemlerinin yoğunlaştığını göstermektedir.

Aylık dağılım incelendiğinde:

- İhracatın yıl boyunca 300-1.000 bin dolar bandında sınırlı kaldığı,
- İthalatta özellikle Haziran, Ağustos ve Eylül aylarında yüksek hacimlerin oluştuğu,
- Yılın son çeyreğinde ithalatın görece dengelendiği görülmektedir.

Bu yapı, Sivas'ta üretim yapan firmaların girdi tedarikinde yerel gümrükleri kullandığını; ancak ihracat işlemlerinin önemli bölümünün diğer büyük gümrük kapıları üzerinden gerçekleştirildiğini göstermektedir.

4.1.2 İl Bazlı Dış Ticaret (Firma Merkezine Göre)

2025 yılında firma merkezine göre Sivas'ın toplam ihracatı yaklaşık 148,8 milyon ABD doları, ithalatı ise yaklaşık 143,6 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Bu tablo, Sivas merkezli firmaların dış ticaretinde:

- İhracat ile ithalatın birbirine oldukça yakın seyrettiğini,
- Yıl genelinde dengeli ancak dalgalı bir yapı oluştuğunu göstermektedir.

Aylık eğilimler:

- Mayıs (18,0 milyon \$), Ekim (14,0 milyon \$), Kasım (20,8 milyon \$) ve Aralık (25,4 milyon \$) ihracatta öne çıkan aylar olmuştur.
- Aralık ayı, 2025 yılının en yüksek ihracat hacmine ulaşarak güçlü kapanış yapılmasını sağlamıştır.
- İthalat tarafında özellikle Mayıs, Eylül ve Ekim aylarında yüksek sıçramalar görülmüştür.

Genel görünüm, Sivas merkezli firmaların yılın ikinci yarısında ihracatta ivme kazandığını, son çeyrekte ise güçlü bir performans sergilediğini ortaya koymaktadır.

4.1.3 Faaliyet İline Göre Dış Ticaret(Sivas'ta gerçekten üretim yapan firmaların ihracatı)

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde faaliyet iline göre Sivas'ta gerçekleşen toplam ihracat yaklaşık 341,9 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır.

Bu rakam:

- Gümrük bazlı ihracatın çok üzerinde,
- Firma merkezine göre ihracatın ise yaklaşık 2,3 katı düzeyindedir.
- Bu durum, Sivas'ta üretim yapan firmaların ihracat işlemlerini büyük ölçüde:
- Diğer illerin gümrükleri üzerinden,
- Farklı merkez firmalar aracılığıyla gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Aylık dağılım incelendiğinde:

- Mayıs (40,8 milyon \$) ve Aralık (44,0 milyon \$) üretim kaynaklı ihracatta zirve aylar olmuştur.
- Yıl genelinde 23-30 milyon dolar bandında istikrarlı bir üretim ihracatı korunmuştur.
- Son çeyrekte (Ekim-Aralık) belirgin bir yükseliş eğilimi görülmektedir.

Faaliyet iline göre ihracatın yüksekliği, Sivas'ın dış ticaretteki temel gücünün fiili üretim kapasitesinden kaynaklandığını açık biçimde göstermektedir. İlde oluşan katma değer önemli bir kısmı istatistiklerde farklı iller üzerinden yansımaktadır.

5.İHRACAT

5.1 Aylık Sektörel Bazlı Türkiye Verileri

SEKTÖR	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
I. TARIM	3.006.253	2.949.782	3.117.733	2.768.739	3.100.994	2.543.661	2.894.070	2.705.857	2.919.357	3.295.474	3.275.066	3.830.196	36.407.181
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	2.113.553	2.068.844	2.141.124	1.859.873	2.043.819	1.642.327	1.833.752	1.711.994	1.886.669	2.182.478	2.243.435	2.646.117	24.373.985
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.024.897	1.063.436	1.106.861	955.902	1.056.186	862.804	1.018.351	955.852	992.258	1.090.300	1.032.759	1.207.514	12.367.119
Yaş Meyve ve Sebze	352.916	318.988	298.215	235.497	282.675	202.612	121.353	177.463	240.294	334.575	518.319	621.508	3.704.414
Meyve Sebze Mamulleri	209.829	198.829	224.190	197.663	219.823	186.628	229.130	209.405	225.860	232.247	212.223	240.897	2.586.724
Kuru Meyve ve Mamulleri	163.236	145.102	160.862	133.114	140.947	105.029	135.493	111.514	124.907	190.801	162.637	168.888	1.742.530
Fındık ve Mamulleri	207.208	216.040	217.163	208.738	184.277	139.785	164.453	123.257	144.860	204.441	197.057	249.028	2.256.307
Zeytin ve Zeytinyağı	51.206	41.063	52.679	36.816	46.382	38.067	46.772	32.494	36.007	35.494	35.969	43.077	496.026
Tütün	85.914	65.991	62.661	77.199	99.877	99.311	109.377	92.607	112.328	82.093	72.729	100.850	1.060.939
Süs Bitkileri ve Mamulleri	18.348	19.395	18.493	14.945	13.651	8.091	8.822	9.402	10.155	12.525	11.742	14.356	159.926
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	284.327	275.421	304.836	287.906	335.130	313.835	370.488	337.981	346.479	381.451	361.355	446.904	4.046.114
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	284.327	275.421	304.836	287.906	335.130	313.835	370.488	337.981	346.479	381.451	361.355	446.904	4.046.114
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	608.373	605.518	671.773	620.961	722.044	587.498	689.830	655.882	686.209	731.544	670.276	737.174	7.987.082
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	608.373	605.518	671.773	620.961	722.044	587.498	689.830	655.882	686.209	731.544	670.276	737.174	7.987.082
II. SANAYİ	14.942.086	14.668.831	16.482.168	14.828.285	17.896.632	14.590.522	18.154.717	15.343.722	16.164.605	17.077.189	15.789.904	18.812.025	194.750.686
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.180.636	1.115.753	1.213.071	1.071.743	1.210.155	947.593	1.139.521	1.118.433	1.178.387	1.256.220	1.092.962	1.167.738	13.692.212
Tekstil ve Hammaddeleri	825.242	755.840	838.145	769.992	852.175	691.692	776.293	749.253	786.104	840.051	741.657	782.187	9.408.630
Deri ve Deri Mamulleri	126.181	132.254	140.706	102.635	124.005	90.354	132.181	137.233	128.770	129.789	100.509	100.440	1.445.058
Halı	229.213	227.659	234.220	199.117	233.975	165.547	231.047	231.948	263.513	286.380	250.795	285.110	2.838.524
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAMÜLLERİ	2.551.154	2.485.656	2.724.808	2.611.663	2.787.170	2.594.569	3.427.519	2.609.954	2.491.145	2.651.799	2.352.699	2.643.742	31.931.878
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.551.154	2.485.656	2.724.808	2.611.663	2.787.170	2.594.569	3.427.519	2.609.954	2.491.145	2.651.799	2.352.699	2.643.742	31.931.878
C. SANAYİ MAMÜLLERİ	11.210.296	11.067.423	12.544.289	11.144.878	13.899.307	11.048.359	13.587.677	11.615.334	12.495.074	13.169.171	12.344.243	15.000.545	149.126.597
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1.409.246	1.354.884	1.414.026	1.225.587	1.514.432	1.195.623	1.581.382	1.520.690	1.487.499	1.510.290	1.287.791	1.271.981	16.773.432
Otomotiv Endüstrisi	2.996.378	2.976.616	3.514.222	3.141.678	3.942.426	3.405.123	3.835.151	2.730.551	3.658.237	3.809.893	3.750.154	3.760.666	41.521.096
Gemi, Yat ve Hizmetleri	82.415	158.783	86.356	129.783	367.052	84.044	262.653	81.744	230.420	304.895	164.254	291.551	2.243.952
Elektrik ve Elektronik	1.223.530	1.292.821	1.477.666	1.378.968	1.672.994	1.274.553	1.563.507	1.488.720	1.507.717	1.641.991	1.478.416	1.730.868	17.731.750
Makine ve Aksamları	790.375	807.935	915.307	853.195	1.006.695	797.601	985.367	962.537	940.938	1.067.753	980.591	1.153.266	11.261.559
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.010.429	1.020.288	1.135.256	1.080.128	1.234.382	967.667	1.186.724	1.098.521	1.130.979	1.219.689	1.048.652	1.109.431	13.242.145
Çelik	1.244.222	1.232.212	1.539.135	1.297.937	1.496.088	1.427.126	1.350.848	1.363.722	1.480.492	1.285.363	1.314.766	1.509.662	16.541.573
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	317.186	320.216	375.148	387.282	413.269	365.436	427.253	363.882	381.572	403.174	360.025	385.460	4.499.901
Mücevher	1.162.563	877.803	565.639	503.160	379.774	756.792	601.736	498.544	552.419	600.008	553.630	7.905.941	
Savunma ve Havacılık Sanayii	385.096	435.240	883.951	538.175	741.066	619.562	981.433	833.909	572.823	707.566	746.448	2.571.033	10.016.302
İklimlendirme Sanayii	588.854	590.626	637.585	608.985	657.034	531.849	656.566	569.321	605.853	666.138	613.138	662.998	7.388.946
III. MADENCİLİK	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
A. MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
Madencilik Ürünleri	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
TOPLAM	18.404.980	18.036.579	20.092.703	18.071.435	21.528.684	17.624.565	21.620.104	18.572.362	19.634.481	20.956.084	19.597.665	23.231.334	237.370.977

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

2025 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı 237,4 milyar \$ düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracat kompozisyonu belirgin biçimde sanayi ağırlıklı bir görünüm sergilemektedir:

- Sanayi: 196,4 milyar \$ (%82,7 pay)
- Tarım: 36,4 milyar \$ (%15,3 pay)
- Madencilik: 6,2 milyar \$ (%2,6 pay)

Aylık bantta toplam ihracatta Aralık ayı 23,2 milyar \$ ile yılın zirvesi olurken; Temmuz (21,6 milyar \$) ve Mayıs (21,5 milyar \$) yüksek seyrin görüldüğü diğer aylar olmuştur. En düşük seviye ise Haziran (17,6 milyar \$) ayında izlenmiştir. Bu görünüm, yıl içinde dönemsel talep/teslimat yoğunlaşmaları ve sezon etkilerinin ihracat akışında belirleyici olduğuna işaret etmektedir.

I. TARIM SEKTÖRÜ

Tarım sektörü 2025'te 36,4 milyar \$ ihracatla toplam içinde %15,3 pay almış; genel görünümde destekleyici ama sanayi kadar belirleyici olmayan bir konumda kalmıştır.

Tarım içinde öne çıkan alt kalemler:

- Bitkisel ürünler: 30,4 milyar \$ (Tarımın yaklaşık %83,4'ü)
- Ağaç ve orman ürünleri (mobilya, kâğıt vb.): 6,6 milyar \$ (Tarımın yaklaşık %18,1'i)
- Hayvansal ürünler: 3,2 milyar \$ (Tarımın yaklaşık %6,4'ü)

Tarım ihracatı, ağırlıklı olarak bitkisel ürünler üzerinden taşınmaktadır. Bu durum, tarımın toplam ihracata katkısının ürün çeşitliliği ve daha yüksek katma değerli işlenmiş ürün payı arttıkça güçlenebileceğini göstermektedir.

II. SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi sektörü 2025 yılında 196,4 milyar \$ ile ihracatın açık ara lokomotifi olmuştur (toplamın %82,7'si). Sanayi içinde de ihracatın konsantre olduğu birkaç ana başlık öne çıkmaktadır:

Sanayi içinde yüksek hacimli alt kalemler:

- Sanayi mamulleri: 145,3 milyar \$ (Sanayinin yaklaşık %74'ü)
- Kimyevi maddeler ve mamulleri: 27,0 milyar \$ (Sanayinin yaklaşık %13,7'si)
- Tarıma dayalı işlenmiş ürünler: 11,4 milyar \$ (Sanayinin yaklaşık %5,8'i)

Sanayi ihracatındaki yüksek pay, Türkiye'nin dış satımının temel olarak imalat kapasitesi, tedarik zinciri sürekliliği ve pazarlara erişim kabiliyeti üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır. Sanayi mamullerinin ağırlığı; ölçek, ürün standardizasyonu ve teslimat sürekliliği açısından avantaj üretirken, dönemsel oynaklığı azaltmak için yüksek teknoloji ve daha yüksek katma değerli ürün karmaşına geçiş kritik önem taşımaktadır.

III. MADENCİLİK SEKTÖRÜ

Madencilik sektörü 2025'te 6,2 milyar \$ ihracatla toplam içinde %2,6 payda kalmıştır. Madencilik ihracatı, toplam hacim içinde sınırlı olmakla birlikte hammadde/yarı işlenmiş ürün niteliği nedeniyle birim fiyat ve pazar dalgalanmalarına daha açık bir yapı gösterebilir. Sektörün katkısının artırılmasında; işleme, zenginleştirme ve nihai ürüne yakınlaşma (katma değer yükseltme) yaklaşımı belirleyici olacaktır.

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

2025 yılı ihracat verileri, Türkiye'nin dış ticaret performansının sanayi temelli bir yapı üzerinde yükseldiğini; tarımın tamamlayıcı, madenciliğin ise sınırlı fakat stratejik bir katkı sunduğunu göstermektedir. Yıl içindeki aylık dağılımda Aralık-Temmuz-Mayıs gibi aylarda görülen yüksek bant, ihracatta sipariş/teslimat döngüsü ve sezon etkilerinin önemini teyit etmektedir. Önümüzdeki dönemde ihracatın daha dengeli ve sürdürülebilir bir patikaya oturması için:

- Sanayide katma değer ve teknoloji düzeyinin artırılması,
- Tarımda işlenmiş ürün payı ve ürün çeşitliliğinin güçlendirilmesi,
- Madencilikte işleme-zenginleştirme kapasitesinin geliştirilmesi, ihracatın kalite bileşenlerini yukarı taşıyacak ana politika alanları olarak öne çıkmaktadır.

5.2 Sivas İli Sektörel İhracat Görünümü

2025 yılında Sivas merkezli ihracatçı firmaların toplam ihracatı, 2024 yılına kıyasla %17,2 artarak 81,9 milyon dolardan 96,0 milyon dolara yükselmiştir. Bu artış, ilin ihracat yapısında sanayi ve madencilik temelli sektörlerin belirleyici rolünü sürdürdüğünü; tarım ve gıda sektörlerinde ise dalgalı ve kırılgan bir görünümün devam ettiğini ortaya koymaktadır.

31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

SEKTÖR	1 - 31 ARALIK			1 OCAK - 31 ARALIK		
	2024	2025	DEĞ.	2024	2025	DEĞ.
Çelik	278,17	1.070,91	%285,0	3.336,72	5.830,10	%74,7
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	4,95	65,68	%1225,9	193,54	311,73	%61,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.807,16	891,82	-%50,7	10.874,96	14.307,07	%31,6
Deri ve Deri Mamulleri	2,60	2,40	-%7,9	25,58	15,87	-%38,0
Elektrik ve Elektronik	90,52	37,56	-%58,5	998,86	645,03	-%35,4
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00		3,76	2,16	-%42,6
Gemi, Yat ve Hizmetleri	0,00	0,00		0,19	3,03	%1509,2
Halı	15,49	0,00	-%100,0	97,15	90,11	-%7,3
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	4,71	11,75	%149,3	309,19	309,43	%0,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	594,58	490,28	-%17,5	2.332,97	2.562,79	%9,9
İklimlendirme Sanayii	331,30	702,27	%112,0	5.603,28	8.114,27	%44,8
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	339,65	1.165,87	%243,3	4.738,94	5.942,72	%25,4
Kuru Meyve ve Mamulleri	0,00	0,00		15,98	2,24	-%86,0
Madencilik Ürünleri	1.029,89	1.803,10	%75,1	15.207,23	18.042,07	%18,6
Makine ve Aksamları	1.944,80	1.421,19	-%26,9	25.805,14	22.707,61	-%12,0
Meyve Sebze Mamulleri	153,66	20,92	-%86,4	1.292,66	1.812,02	%40,2
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	429,39	265,75	-%38,1	5.184,94	4.703,47	-%9,3
Mücevher	0,00	162,23		0,00	567,73	
Otomotiv Endüstrisi	132,20	8,51	-%93,6	1.891,92	2.588,58	%36,8
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	203,46	1.122,65	%451,8	2.535,26	6.281,63	%147,8
Tekstil ve Hammaddeleri	10,76	0,00	-%100,0	55,96	83,32	%48,9
Yaş Meyve ve Sebze	111,59	0,00	-%100,0	639,28	93,13	-%85,4
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	1,23		94,62	7,95	-%91,6
TOPLAM	7.484,89	9.244,12	%23,5	81.913,51	96.023,75	%17,2

Sanayi Sektörü

2025 yılında Sivas ihracatındaki ana artış kaynağı sanayi sektörleri olmuştur. Çelik, kimya, iklimlendirme, otomotiv, metal ve makine gruplarında kaydedilen performanslar ilin ihracat profilini belirgin şekilde yukarı taşımıştır.

Çelik ihracatı %74,7 artışla 3,34 milyon dolardan 5,83 milyon dolara, çimento-cam-seramik ve toprak ürünleri ihracatı ise %61,1 artışla 193 bin dolardan 312 bin dolara yükselmiştir. İklimlendirme sanayii ihracatı %44,8 artarak 5,60 milyon dolardan 8,11 milyon dolara, kimyevi maddeler ve mamulleri ihracatı %25,4 artışla 5,94 milyon dolara çıkmıştır. Otomotiv endüstrisi ihracatı da %36,8 artışla 2,59 milyon dolara yükselmiştir.

Demir ve demir dışı metaller ihracatı %31,6 artışla 14,3 milyon dolara ulaşarak sanayi grupları içinde en yüksek hacimli kalemlerden biri olmuştur.

Buna karşın makine ve aksamı ihracatı %12 düşüşle 22,7 milyon dolara, elektrik-elektronik ihracatı ise %35,4 düşüşle 645 bin dolara gerilemiştir. Mobilya, kâğıt ve orman ürünlerinde %9,3 düşüş, deri ve deri mamullerinde %38 düşüş yaşanması, sanayi sektöründe genel büyümeye rağmen alt sektörler arasında ciddi performans ayrışmaları olduğunu göstermektedir.

Sanayi sektörü 2025 yılında Sivas ihracatının lokomotif olmaya devam etmiştir. Özellikle metal, iklimlendirme, kimya ve otomotiv bağlantılı sektörlerdeki artış, ilin ihracatında üretim ve sanayi temelli bir derinleşmeye işaret etmektedir. Bununla birlikte makine, elektrik-elektronik ve bazı geleneksel sanayi alanlarındaki gerilemeler, üretim deseninin halen dar bir sektörel omurgaya yaslandığını göstermekte; sanayi ihracatında ürün çeşitliliğinin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tarım ve Gıda Sektörü

Tarım ve gıda grubu genel olarak 2025 yılında Sivas ihracatı içerisinde sınırlı paya sahip, dalgalı ve ürün bazında keskin ayrışmalar gösteren bir yapı sergilemiştir.

Hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar grubunda ihracat %9,9 artışla 2,33 milyon dolardan 2,56 milyon dolara yükselmiş; ilin tarımsal ihracatında ana kalem olma konumunu korumuştur. Meyve-sebze mamulleri ihracatı %40,2 artarak 1,29 milyon dolardan 1,81 milyon dolara çıkmış ve olumlu ayrışan bir diğer alt sektör olmuştur.

Buna karşılık yaş meyve-sebze ihracatı %85,4 oranında gerilemiş, kuru meyve ve mamulleri ihracatı ise %86 düşüşle oldukça sınırlı seviyelere inmiştir. Zeytin ve zeytinyağı ihracatında %91,6 oranında sert bir düşüş yaşanmıştır. Su ürünleri ve hayvansal mamuller grubunda ise ihracat %147,8 artışla 2,5 milyon dolardan 6,28 milyon dolara yükselerek tarım bağlantılı alanlarda en güçlü büyüme kaydeden sektör olmuştur.

Tarım sektörü, 2025 yılında Sivas ihracatında destekleyici ancak belirleyici olmayan bir rol üstlenmiştir. Bazı alt kalemlerde güçlü artışlar görülmekle birlikte, tarımsal ihracat genel olarak işlenmiş ürün payının sınırlı olması, ürün çeşitliliğinin dar olması ve mevsimsel dalgalanmalara yüksek duyarlılık nedeniyle istikrarlı bir yapı sergileyememektedir. Katma değerli gıda ürünlerine yönelim, tarıma dayalı sanayi yatırımları ve markalaşma, sektörün ihracat içindeki payını artırmak açısından kritik görünmektedir.

Madencilik Sektörü

Madencilik ürünleri ihracatı 2025 yılında %18,6 artarak 15,2 milyon dolardan 18,0 milyon dolara yükselmiştir. Bu performans, madencilik sektörünü Sivas ihracatında sanayiyle birlikte en istikrarlı büyüme gösteren ana sütunlardan biri haline getirmiştir.

Buna karşın ihracatın büyük ölçüde hammadde ve düşük işlenmiş ürünlere dayalı olması, sektörün katma değer üretme kapasitesinin sınırlı kaldığını göstermektedir.

Madencilik sektörü, 2025 yılında Sivas ihracatına istikrar ve hacim kazandıran temel sektörlerden biri olmuştur. Ancak uzun vadede ihracat gelirlerinin sürdürülebilirliği açısından, işlenmiş madencilik ürünleri, ileri teknoloji uygulamaları ve nihai ürün üretimine yönelik yatırımlar kritik önem taşımaktadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

2025 yılında Sivas merkezli ihracatçı firmaların toplam ihracatı %17,2 oranında artarak 96 milyon dolara ulaşmış, ilin ihracat yapısı sanayi ve madencilik ağırlıklı bir büyüme patikasında ilerlemiştir.

Yıl genelinde;

- Sanayi sektörü, ihracat artışının ana sürükleyicisi olmuş,
- Madencilik sektörü istikrarlı katkısını sürdürmüş,
- Tarım sektörü ise sınırlı pay, yüksek oynaklık ve ürün bazlı kırılganlık göstermiştir.

Bu tablo, Sivas ihracatının üretim kapasitesi gelişen ancak sektörel çeşitlenmesi henüz yeterince derinleşmemiş bir yapıda olduğunu göstermektedir.

Stratejik açıdan öne çıkan ihtiyaçlar:

- Tarımda işlenmiş ve markalı ürün ihracatının geliştirilmesi,
- Sanayide makine, elektronik ve ileri teknoloji alanlarında kapasite artışı,
- Madencilikte katma değerli nihai ürün üretimine yönelim,
- Sektörler arası entegrasyonu güçlendiren kümelenme politikaları.

2025 yılı, Sivas için ihracatta nicel büyümenin gerçekleştiği, ancak nitel dönüşüm ihtiyacının daha görünür hale geldiği bir yıl olarak değerlendirilmektedir.

5.3 Sivas İli Ülkeler Bazında İhracat

2025 yılında ihracatçı firmaların kanuni merkezlerine göre ülke dağılımı incelendiğinde, Sivas kaynaklı ihracatın pazar yapısında belirgin bir yeniden dengelenme süreci yaşandığı görülmektedir. Geleneksel bazı pazarlarda daralma yaşanırken, Orta Doğu, Orta Asya ve belirli Asya-Afrika pazarlarında yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir. Bu görünüm, ihracatın daha geniş bir coğrafyaya yayılma eğilimi kazandığını göstermektedir.

31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Ülke İhracat Performansı (1000 \$)

ÜLKE	1 OCAK - 31 ARALIK		DEĞ.
	2024	2025	
ABD	10.102,47	8.502,26	-%15,8
ALMANYA	5.948,08	6.940,87	%16,7
AVUSTURYA	5.402,11	6.485,97	%20,1
AZERBAYCAN	1.541,55	799,79	-%48,1
BİRLEŞİK KRALLIK	2.498,59	3.210,39	%28,5
BULGARİSTAN	382,43	1.129,54	%195,4
ÇEKYA	1.083,80	457,00	-%57,8
ÇİN	2.029,80	3.824,28	%88,4
FAS	1.309,49	1.081,99	-%17,4
FRANSA	857,90	1.150,51	%34,1
GÜRCİSTAN	3.021,68	2.703,84	-%10,5
HİNDİSTAN	5.380,31	6.589,74	%22,5
HOLLANDA	2.502,07	2.109,50	-%15,7
İRAK	2.191,54	5.388,29	%145,9
İSPANYA	2.340,65	1.518,45	-%35,1
İSVEÇ	3.779,84	2.619,89	-%30,7
KATAR	1.438,77	815,47	-%43,3
KAZAKİSTAN	1.117,84	2.042,17	%82,7
KIRGIZİSTAN	39,22	502,28	%1180,6
KUZEY KIBRIS TÜRK CUM.	1.519,04	2.336,61	%53,8
MAKEDONYA	1.755,72	938,15	-%46,6
NİJERYA	296,22	1.306,42	%341,0
PAKİSTAN	991,13	1.251,29	%26,2
RUSYA FEDERASYONU	2.942,37	4.980,42	%69,3
SURİYE	1.254,62	1.472,46	%17,4
SUUDİ ARABİSTAN	1.743,77	1.311,97	-%24,8
UKRAYNA	1.023,75	315,62	-%69,2
ÜRDÜN	347,97	1.702,64	%389,3
YUNANİSTAN	454,46	2.204,55	%385,1

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

1. Ana Pazarlar ve Hacim Koruyan Ülkeler

2025 yılında ihracatın en yüksek gerçekleştiği başlıca pazarlar; Almanya (6,94 milyon \$), Hindistan (6,59 milyon \$), Avusturya (6,49 milyon \$), Irak (5,39 milyon \$) ve Rusya Federasyonu (4,98 milyon \$) olmuştur.

- Almanya: %16,7 artış
- Avusturya: %20,1 artış
- Hindistan: %22,5 artış
- Birleşik Krallık: %28,5 artış
- Rusya Federasyonu: %69,3 artış
- Irak: %145,9 artış

Bu ülkelerdeki artışlar, Sivas merkezli firmaların özellikle sanayi ve ara malı ağırlıklı ihracatta Avrupa ve Avrasya pazarlarında konumunu güçlendirdiğini, Irak örneğinde ise yakın coğrafyada ticari ilişkilerin yeniden ivme kazandığını göstermektedir.

2. Yüksek Artış Gösteren ve Dikkat Çeken Yeni Pazarlar

2025 yılında bazı ülkelerde çok yüksek oranlı artışlar gerçekleşmiştir:

- Kırgızistan: %1.180 artış
- Ürdün: %389 artış
- Yunanistan: %385 artış
- Nijerya: %341 artış
- Bulgaristan: %195 artış
- Çin: %88 artış
- Kazakistan: %82,7 artış
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: %53,8 artış

Bu tablo, ihracatta Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar ve Afrika pazarlarına doğru belirgin bir açılım yaşandığını ortaya koymaktadır. Özellikle Kırgızistan, Nijerya, Ürdün ve Yunanistan'daki sıçramalar; Sivas firmalarının yeni müşteri kazanımı, alternatif pazar arayışı ve ürün çeşitlendirmesi açısından önemli bir eşik aştığını göstermektedir.

3. Gerileme Gösteren Geleneksel Pazarlar

Buna karşılık bazı geleneksel pazarlarda dikkat çekici düşüşler yaşanmıştır:

- ABD: -%15,8
- Hollanda: -%15,7
- İsveç: -%30,7
- İspanya: -%35,1
- Katar: -%43,3
- Makedonya: -%46,6
- Azerbaycan: -%48,1
- Çekya: -%57,8
- Ukrayna: -%69,2

Bu düşüşler; küresel talep daralmaları, navlun ve finansman maliyetleri, jeopolitik riskler ile bazı pazarlarda artan rekabet koşullarının Sivas ihracatına yansması olarak değerlendirilmektedir. Özellikle ABD ve bazı AB ülkelerinde görülen gerileme, ihracat yapısının Avrupa merkezli pazarlardan kısmen uzaklaşarak daha çeşitli bir coğrafyaya yöneldiğini ortaya koymaktadır.

4. Genel Değerlendirme

2025 yılı ülke bazlı ihracat performansı birlikte değerlendirildiğinde:

- Sivas ihracatı, Avrupa pazarlarına bağımlılığı azaltan,
- Orta Doğu, Orta Asya, Balkanlar ve Afrika ekseninde çeşitlenen,
- Bazı geleneksel pazarlarda daralma yaşasa da, yüksek artışlı yeni pazarlardan beslenen bir yapıya doğru evrilmektedir.

Bu görünüm, ihracatın coğrafi risk dağılımı açısından olumlu, ancak istikrar açısından yönetilmesi gereken bir dönüşüm sürecine girdiğini göstermektedir.

2025 yılı verileri, Sivas merkezli ihracatın sadece hacim artışına değil, aynı zamanda pazar çeşitlendirmesine dayalı yapısal bir değişime işaret etmektedir. Irak, Rusya, Çin, Orta Asya ve Afrika ülkelerinde yakalanan ivme, ilin ihracat potansiyelinin genişlediğini ortaya koyarken; ABD ve bazı Avrupa ülkelerinde yaşanan düşüşler, ürün ve pazar bazlı yeniden konumlanma ihtiyacını güçlendirmektedir.

Önümüzdeki dönemde;

- Avrupa pazarlarında katma değerli ürünlerle yeniden derinleşme,
- Orta Doğu, Afrika ve Orta Asya’da kalıcı ticaret ağlarının kurulması,
- Hızlı artış yaşanan ülkelerde sektörel odaklanma ve kurumsal iş birliklerinin geliştirilmesi,

Sivas ihracatının daha dengeli, sürdürülebilir ve şoklara dayanıklı bir yapıya kavuşması açısından kritik önem taşımaktadır.

5.4 TR72 Bölgesi İhracat Miktarları \$

TİM Verilerine göre, 2025 yılı boyunca TR72 Bölgesi ihracatı, Kayseri merkezli güçlü sanayi yapısının belirleyici olduğu, Sivas ve Yozgat'ın ise daha düşük hacimli ancak dönemsel sıçramalar gösteren bir görünüm sergilediği bir yapı ortaya koymuştur. Bölge genelinde ihracat yıl boyunca yüksek hacimde ve süreklilik arz edecek şekilde gerçekleşmiş; yılın ikinci yarısında özellikle Ekim-Aralık döneminde artan bir ivme dikkat çekmiştir.

31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı (1000 \$)

İLLER	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Kayseri	245.331,94	219.887,02	255.523,75	236.581,46	265.393,57	215.601,48
Sivas	7.836,00	7.775,18	6.872,30	7.834,45	6.566,98	7.723,87
Yozgat	933,00	806,68	1.558,95	3.431,77	1.094,15	1.132,31
İLLER	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Kayseri	248.341,62	236.224,03	247.199,59	265.944,70	252.130,38	290.654,48
Sivas	6.974,12	8.571,98	8.384,61	9.178,70	9.136,39	9.244,12
Yozgat	3.291,86	1.917,98	7.534,25	13.351,46	4.951,26	2.003,22

Kayseri

Kayseri, 2025 yılı boyunca açık ara TR72 Bölgesi'nin ihracat lokomotifi konumunu sürdürmüştür. Aylık ihracat tutarları yılın tamamında 215-290 milyon dolar bandında seyretmiş, yılın son çeyreğinde ise belirgin bir güçlenme görülmüştür.

Öne çıkan unsurlar:

- İhracat, yılın ilk yarısında yüksek ve dengeli bir bantta ilerlemiş;
- Temmuz-Ekim döneminde yeniden yükseliş trendine girmiş,
- Aralık ayında yaklaşık 290,7 milyon \$ ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Bu görünüm, Kayseri'nin ihracat yapısının sipariş bazlı değil; kurumsallaşmış, çeşitlenmiş ve sürekliliği yüksek sanayi üretimine dayandığını göstermektedir. Mobilya, makine, metal, tekstil ve savunma bağlantılı sektörlerin ihracata düzenli katkısı, Kayseri'yi bölgesel ihracatta ana taşıyıcı konuma yerleştirmektedir.

Kayseri ihracatı, 2025 yılında TR72 Bölgesi'nin toplam ihracat kapasitesini belirleyen ana unsur olmuş; yıl geneline yayılan istikrarlı yapı, ilin dış pazarlara entegrasyonunun derinleştiğini ve ihracatın şoklara karşı görece dayanıklı hale geldiğini ortaya koymuştur.

Sivas

Sivas ihracatı, 2025 yılında Kayseri'ye kıyasla daha düşük hacimde olmakla birlikte, yılın ikinci yarısında belirgin bir toparlanma ve güçlenme eğilimi sergilemiştir.

Öne çıkan unsurlar:

- İlk yarıda ihracat 6,5 - 7,8 milyon \$ bandında dalgalanmıştır.
- Temmuz sonrası dönemde artış ivmesi başlamış;
- Ekim, Kasım ve Aralık aylarında ihracat 9 milyon \$ seviyesinin üzerine yerleşmiştir.
- Aralık ayında yaklaşık 9,24 milyon \$ ile yılın en yüksek seviyesine ulaşılmıştır.

Bu yapı, Sivas ihracatının yılın ikinci yarısında ivme kazandığını, ancak genel olarak proje bazlı, dönemsel siparişlere duyarlı ve sınırlı sayıda sektör/firmaya dayalı bir karakter taşıdığını göstermektedir.

Sivas, 2025 yılında ihracatta kademeli güçlenen fakat kırılganlığı devam eden bir görünüm sergilemiştir. Yılın son çeyreğinde oluşan yükseliş, sanayi ve madencilik ağırlıklı üretimin ihracata daha fazla yansımaya başladığını göstermektedir. Bununla birlikte, ihracatın sürdürülebilirliği açısından ürün çeşitliliği, katma değer ve firma sayısının artırılması kritik önem taşımaktadır.

Yozgat

Yozgat ihracatı, 2025 yılında TR72 Bölgesi içerisinde en düşük hacimli ancak en oynak yapıya sahip il olmuştur.

Öne çıkan unsurlar:

- Yılın ilk yarısında ihracat 800 bin - 3,4 milyon \$ bandında sınırlı kalmıştır.
- Temmuz sonrası dönemde dalgalanmalar artmış;
- Eylül (7,5 milyon \$) ve özellikle Ekim ayında (13,35 milyon \$) dikkat çekici sıçrama yaşanmıştır.
- Kasım ve Aralık aylarında yeniden görece düşük seviyelere gerilemiştir.

Bu görünüm, Yozgat ihracatının süreklilikten ziyade dönemsel, proje veya tekil sevkiyatlara bağlı olduğunu göstermektedir.

Yozgat ihracatı, 2025 yılında yüksek oynaklık sergileyen bir yapı ortaya koymuştur. Ekim ayında gözlenen güçlü sıçrama, ilin ihracat potansiyeline işaret etmekle birlikte, mevcut durumda ihracatın kalıcı bir üretim ve pazar yapısına oturmadığını göstermektedir. Bu durum, Yozgat için sanayi altyapısının güçlendirilmesi ve ihracata dönük üretim kapasitesinin artırılması gereğine işaret etmektedir.

6. TURİZM

6.1 SİVAS TURİST SAYILARI

İŞLETME VE BASİT BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNDE TESİSLERE GELİŞ, GECELEME, ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ VE DOLULUK ORANLARININ DAĞILIMI 2025

Aylar	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI (%)		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Ocak	302	21 032	21 334	1 501	33 186	34 687	4,97	1,58	1,63	1,14	25,22	26,36
Şubat	305	19 092	19 397	1 510	29 021	30 531	4,95	1,52	1,57	1,22	23,41	24,63
Mart	827	19 584	20 411	2 131	30 462	32 593	2,58	1,56	1,60	1,70	24,23	25,93
Nisan	568	22 712	23 280	2 006	36 626	38 632	3,53	1,61	1,66	1,59	28,99	30,57
Mayıs	681	25 246	25 927	2 406	38 590	40 996	3,53	1,53	1,58	1,90	30,54	32,44
Haziran	1 029	25 699	26 728	1 925	41 556	43 481	1,87	1,62	1,63	1,52	32,89	34,41
Temmuz	1 346	33 938	35 284	2 221	50 287	52 508	1,65	1,48	1,49	1,72	38,93	40,65
Ağustos	1 839	36 150	37 989	3 339	54 074	57 413	1,82	1,50	1,51	2,58	41,86	44,44
Eylül	1 178	31 214	32 392	2 809	46 981	49 790	2,38	1,51	1,54	2,17	36,23	38,40
Ekim	1 037	27 881	28 918	2 734	44 627	47 361	2,64	1,60	1,64	2,13	34,81	36,94
Kasım	456	26 532	26 988	1 829	39 487	41 316	4,01	1,49	1,53	1,53	32,97	34,50
Aralık	320	21 196	21 516	1 398	31 232	32 630	4,37	1,47	1,52	1,16	26,00	27,16
Toplam	9 888	310 276	320 164	25 809	476 129	501 938						

6.1.1 Sivas İli Konaklama Performansı (Ocak-Aralık)

Tesise Geliş Sayıları

Ocak-Aralık 2025 döneminde Sivas'taki konaklama tesislerine gelen ziyaretçi sayısı toplam 298.648 kişi olarak gerçekleşmiştir. Bunun 289.080'i yerli, 9.568'i yabancı ziyaretçilerden oluşmuştur.

Bu yapı, Sivas turizminin büyük ölçüde iç pazara dayalı olduğunu; yabancı ziyaretçi payının ise sınırlı seviyede kaldığını göstermektedir.

Yılın aylık dağılımı incelendiğinde:

- İlkbahar aylarında dengeli bir seyir,
- Haziran-Ağustos döneminde güçlü artış,
- Sonbahar aylarında ise yüksek seviyenin korunarak yıl geneline yayılan bir hareketlilik görülmüştür.

Genel görünüm, Sivas'ta turizm hareketliliğinin yalnızca yaz aylarına sıkışmadığını, yıl geneline yayılmış istikrarlı bir iç turizm talebi bulunduğunu göstermektedir.

Geceme Sayıları

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde toplam 469.308 geceme gerçekleşmiştir. Bunun 444.897'si yerli, 24.411'i yabancı ziyaretçilere aittir.

Geceme verileri, geliş sayılarıyla paralel bir seyir izleyerek özellikle yaz aylarında artış göstermiş; sonbahar aylarında yüksek seviyesini korumuştur.

Bu durum:

- Sivas'ta konaklama talebinin mevsimsel dalgalanmalara rağmen süreklilik gösterdiğini,
- Konaklamaların ağırlıklı olarak kısa süreli ve iç pazar odaklı gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Yabancı geceme sayısının sınırlı düzeyde kalması, Sivas'ın henüz uluslararası turizmde yüksek hacimli bir destinasyon olmadığını; ancak geçiş ve niş turizm potansiyeli taşıdığını göstermektedir.

Ortalama Kalış Süresi

12 aylık dönemde ortalama kalış süreleri:

- **Yabancılar:** yaklaşık 2,5-3 gün bandı
- **Yerliler:** 1,4-1,6 gün bandı
- **Genel ortalama:** yaklaşık 1,6 gün

Bu yapı:

- Yerli ziyaretlerin ağırlıklı olarak kısa süreli, iş, eğitim, sağlık ve geçiş odaklı,
- Yabancı ziyaretlerin ise görece daha uzun süreli gerçekleştiğini göstermektedir.

Yabancı ziyaretçilerin daha uzun kalış süresi, doğru pazarlama ve destinasyon çeşitliliği ile yüksek katma değerli turizm potansiyeline işaret etmektedir.

Bu yapı, yabancı ziyaretçilerin Sivas'ta daha uzun süre konakladığını, yerli ziyaretçilerin ise ağırlıklı olarak kısa süreli, geçiş veya amaç odaklı (iş, sağlık, eğitim, ziyaret) konaklamalar yaptığını göstermektedir. Yılın belirli aylarında yabancı ortalama kalış süresinin belirgin biçimde yükselmesi, Sivas'ın seçili pazarlarda daha nitelikli konaklama profili yakalayabildiğine işaret etmektedir.

Doluluk Oranları

Doluluk oranları yılın ilk aylarında görece düşük seviyelerde seyrederken:

- Yaz aylarında belirgin yükseliş,
- Sonbaharda ise dengeli ve sürdürülebilir bir kullanım oranı görülmüştür.

Bu durum:

- Konaklama altyapısının özellikle yaz döneminde etkin kullanıldığını,
- Talebin tamamen sezonluk değil yıl geneline yayılmış olduğunu,
- Sonbahar döneminde dahi konaklama hareketliliğinin sürdüğünü göstermektedir.

Yabancı doluluk oranlarının sınırlı kalması, büyümenin halen büyük ölçüde yerli ziyaretçi kaynaklı olduğunu ortaya koymaktadır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Ocak-Aralık 2025 döneminde Sivas'ta konaklama sektörü:

- Yüksek oranda yerli ziyaretçiye dayalı,
- Yaz aylarında yoğunlaşan,
- Ortalama kalış süresi kısa,
- Ancak yıl geneline yayılan **istikrarlı bir talep yapısı** sergilemiştir.

Toplam 298 bin ziyaretçi ve 469 bin geceleme ile Sivas, bölgesel ölçekte düzenli konaklama hareketliliğine sahip bir il görünümündedir.

Veriler, konaklama talebinin yalnızca klasik turizm kaynaklı olmadığını;

- ticaret,
- sanayi,
- eğitim,
- sağlık,
- kamu hareketliliği

gibi çok boyutlu ekonomik faaliyetlerden beslendiğini göstermektedir.

Genel tablo, Sivas'ın turizmde ani sıçramalar yerine istikrarlı ve sürdürülebilir büyüme potansiyeline sahip, iç pazar ağırlıklı ancak yabancı ziyaretçi açısından gelişme alanı bulunan bir destinasyon olduğunu ortaya koymaktadır.

Özellikle ulaşım altyapısı, hızlı tren bağlantıları, kültür turizmi ve sağlık turizmi alanlarında yapılacak yatırımların, konaklama sektöründe 12 aya yayılan büyüme ve uluslararası ziyaretçi artışı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

6.2 SİVAS - BAKANLIK BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ

Belge Türü	Tesis Sayısı (12 Ay)	Oda Sayısı (12 Ay)	Yatak Sayısı (12 Ay)
İşletme Belgeli	25	947	1912
Yatırım Belgeli	2	55	110
Basit Konaklama İşletme Belgeli	42	1179	2358
TOPLAM	87	2181	4380

Kaynak: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201136/bakanlik-belgeli-tesis-istatistikleri.html>

Genel Kapasite Yapısı (12 Ay)

2025 yılı itibarıyla Sivas'ta bakanlık belgeli konaklama altyapısı 87 tesis, 2.181 oda ve 4.380 yatak kapasitesine ulaşmıştır. Bu yapı, ilin konaklama altyapısının yalnızca turizm odaklı değil; iş, eğitim, sağlık ve kamu kaynaklı hareketlilikle desteklenen çok yönlü ve fonksiyonel bir talep yapısına hizmet ettiğini göstermektedir.

Toplam kapasite kompozisyonu incelendiğinde:

- **Basit konaklama işletme belgeli tesisler**, yatak kapasitesinin önemli bölümünü taşıyan yaygın ve erişilebilir bir konaklama tabanı oluştururken,
- **İşletme belgeli tesisler**, daha sınırlı sayıda olmasına rağmen kurumsal ve nitelikli konaklama talebinin ana omurgasını oluşturmuştur.
- **Yatırım belgeli tesisler** ise sınırlı kapasiteye rağmen geleceğe dönük kontrollü büyüme potansiyeline işaret etmektedir.

Bu tablo, Sivas'ın konaklama sektöründe ani kapasite artışlarından ziyade dengeli ve sürdürülebilir büyüme yaklaşımıyla ilerlediğini göstermektedir.

İşletme Belgeli Tesisler (Ana omurga)

2025 yılı sonunda 25 tesis, 947 oda ve 1.912 yatak kapasitesine sahip işletme belgeli tesisler, Sivas konaklama altyapısının kurumsal çekirdeğini oluşturmaktadır.

Bu grup:

- İş ve ticari seyahatler,
- Resmî kurum ve organizasyon ziyaretleri,
- Toplantı ve etkinlik turizmi

açısından temel kapasiteyi sağlamaktadır.

İşletme belgeli tesislerin toplam kapasite içindeki payı, Sivas'ta konaklama talebinin yıl geneline yayılan ve süreklilik arz eden bir ekonomik faaliyet niteliğinde olduğunu ortaya koymaktadır.

İşletme belgeli tesislerin kapasite ağırlığı, Sivas'ta konaklama talebinin süreklilik arz eden ve kurumsallaşmış bir yapıya dayandığını, sektörün geçici değil kalıcı bir ekonomik faaliyet alanı olduğunu göstermektedir.

Yatırım Belgeli Tesisler (Gelecek kapasite)

İlde 2 tesis, 55 oda ve 110 yatak kapasitesine sahip yatırım belgeli tesisler bulunmaktadır.

Bu sınırlı ancak varlığını sürdüren yatırım hacmi:

- Konaklama sektöründe büyümenin ani ve kontrolsüz değil, talep odaklı ve planlı biçimde ilerlediğini göstermektedir.
- Mevcut kapasitenin talebi karşılayabilir düzeyde olması, yeni yatırımların ihtiyaç doğrultusunda ve kademeli şekilde şekillendiğine işaret etmektedir.

Basit Konaklama İşletme Belgeli Tesisler (Yaygın taban)

Sivas'ta 42 tesis, 1.179 oda ve 2.358 yatak kapasiteye sahip basit konaklama tesisleri, toplam kapasitenin önemli bölümünü oluşturmaktadır.

Bu grup:

- Kısa süreli ve ekonomik konaklama,
 - Kamu ve sağlık ziyaretleri,
 - Eğitim ve iş gücü hareketliliği,
 - Mevsimsel iş ve geçici konaklama
- gibi alanlarda belirleyici rol oynamaktadır.

Basit konaklama tesislerinin yüksek payı, Sivas'ta konaklama talebinin yalnızca turizm odaklı değil, çok sektörlü ekonomik ve sosyal hareketlilikle desteklendiğini göstermektedir.

Genel Değerlendirme ve Turizm Ekonomisi Bağlantısı

2025 yılı verileri birlikte değerlendirildiğinde Sivas konaklama sektörünün:

- Dengeli kapasite dağılımına sahip,
- Kurumsal ve yaygın tabanı birlikte barındıran,
- Mevsimsel turizm dalgalanmalarından bağımsız olarak yıl geneline yayılan bir talep yapısıyla çalıştığı görülmektedir.

Hızlı tren, hava ulaşımı, ticaret ve kamu hareketliliği verileri ile birlikte değerlendirildiğinde:

- Konaklama altyapısı yalnızca turizm sezonuna bağlı değildir,
- Ticaret, sanayi, eğitim ve sağlık hareketliliği sektörün temel talep kaynaklarını oluşturmaktadır.

Bu yapı, Sivas'ın konaklama sektöründe:

- Ani kapasite şişkinliği yaşamayan,
- Talep temelli büyüyen,
- Ekonomik faaliyetlerle entegre,
- İstikrarlı ve sürdürülebilir bir turizm-ekonomi modeli oluşturduğunu göstermektedir.

6.3 SINIR KAPILARI VE ZİYARETÇİ HAREKETLİLİĞİ

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde Sivas ili hava sınır kapısı verileri incelendiğinde, ilin uluslararası ve yurt içi bağlantılı ziyaretçi trafiğinin yıl genelinde düşük hacimli ancak yılın son çeyreğinde belirgin şekilde hızlanan bir yapı sergilediği görülmektedir.

TÜRKİYE'YE GİRİŞ-ÇIKIŞ YAPAN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN (YURTİÇİ + YURTDIŞI İKAMETLİ) SINIR KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

İL	SINIR KAPILARI	VASITA CİNSİ	TÜRKİYE'YE GİRİŞ YAPAN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN (YURTİÇİ + YURTDIŞI İKAMETLİ) SINIR KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI 2025(*)						TÜRKİYE'YE ÇIKIŞ YAPAN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN (YURTİÇİ + YURTDIŞI İKAMETLİ) SINIR KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI 2025(*)					
			OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
Sivas	Sivas Merkez (H)	Hava	711	1 588	15	741	-	377	1 238	888	-	388	383	-
Türkiye			1 731 299	1 617 849	1 401 152	1 844 715	1 824 326	2 113 861	1 889 091	1 481 518	1 522 516	1 678 882	1 842 574	1 944 924

İL	SINIR KAPILARI	VASITA CİNSİ	TÜRKİYE'YE GİRİŞ YAPAN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN (YURTİÇİ + YURTDIŞI İKAMETLİ) SINIR KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI 2025(*)							TÜRKİYE'YE ÇIKIŞ YAPAN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN (YURTİÇİ + YURTDIŞI İKAMETLİ) SINIR KAPILARINA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI 2025(*)					
			Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	TOPLAM	Temmuz	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	TOPLAM
Sivas	Sivas Merkez (H)	Hava	-	7	10	-	481	913	4.843	-	5	482	548	1.107	5.051
Türkiye			2 506 086	2 362 732	1 949 410	1 805 669	1 942 930	1.963.539	23 063 562	2 217 173	2 154 516	1 966 899	2 018 497	1.930.964	23 125 718

Türkiye'ye Girişler (Sivas - Hava Yolu)

Ocak-Aralık 2025 Döneminde

Ocak-Haziran döneminde Sivas üzerinden Türkiye'ye giriş yapan vatandaş ziyaretçi sayıları oldukça sınırlı kalmış; Ocak ayında 711 kişi, Şubat ayında 1.588 kişi, Nisan ayında 741 kişi, Haziran ayında ise 377 kişi olarak kaydedilmiştir. Mart ve Mayıs aylarında ise kayda değer bir giriş gerçekleşmemiştir.

Yılın ikinci yarısında ise hareketlilik artmış; Ağustos ayında 7 kişi, Eylül ayında 10 kişi, Kasım ayında ise 481 kişi giriş yapmıştır. Aralık ayında anlamlı bir giriş kaydı bulunmamaktadır.

Ocak-Aralık 2025 döneminde Sivas Hava Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yapan ziyaretçi sayısı toplam 3.449 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Bu görünüm, Sivas'ın uluslararası giriş trafiğinin yılın son çeyreğinde yoğunlaştığını, ilin sınır kapısı açısından düzenli ve yüksek hacimli bir uluslararası giriş merkezi konumunda olmadığını göstermektedir.

Türkiye genelinde ise aynı dönemde Türkiye'ye giriş yapan ziyaretçi sayısı 21,1 milyon kişi seviyesinde gerçekleşmiştir. Yaz aylarında (Temmuz-Ağustos) 2,5 milyon ve 2,36 milyon kişi ile yılın zirve dönemleri oluşmuştur. Bu karşılaştırma, Sivas'ın ulusal ölçekteki hacimle kıyaslandığında oldukça düşük düzeyde ve sınırlı bir sınır kapısı fonksiyonuna sahip olduğunu göstermektedir.

Türkiye'den Çıkışlar (Sivas - Hava Yolu)

Ocak-Aralık 2025 Döneminde

Türkiye'den çıkış yapan vatandaş ziyaretçiler açısından değerlendirildiğinde, yılın ilk yarısında Sivas hava sınır kapısından gerçekleşen çıkışlar sınırlı kalmıştır. Ocak ayında 1.238 kişi, Şubat ayında 888 kişi, Nisan ayında 388 kişi, Mayıs ayında 383 kişi çıkış yapmıştır.

Yılın ikinci yarısında özellikle sonbahar döneminde artış dikkat çekmektedir. Ekim ayında 482 kişi, Kasım ayında 548 kişi Türkiye'den çıkış yapmıştır. Aralık ayında ise anlamlı bir çıkış kaydı bulunmamaktadır.

Ocak-Aralık 2025 döneminde Sivas hava sınır kapısından Türkiye'den çıkış yapan ziyaretçi sayısı toplam 3.396 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye genelinde ise aynı dönemde toplam çıkış sayısı 21,19 milyon kişi seviyesindedir. Bu durum, Sivas'ın çıkış trafiğinde de ulusal ölçüğe göre oldukça sınırlı bir ağırlığa sahip olduğunu teyit etmektedir.

Genel Ekonomik Değerlendirme

Ocak-Aralık 2025 dönemi itibarıyla Sivas il sınır kapıları verileri, ilin ziyaretçi hareketliliğinin yüksek hacimli turizm akımlarından ziyade; zorunlu, bireysel ve dönemsel seyahatlere dayalı bir yapı sergilediğini göstermektedir. Yıl genelinde giriş ve çıkış sayılarının birbirine oldukça yakın olması (3.449 giriş - 3.396 çıkış), sınır kapısının süreklilik gösteren ancak düşük hacimli bir kullanım profiline sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu durum, Sivas'ta turizm hareketliliğinin;

- eğitim,
- sağlık,
- kamu ve iş amaçlı seyahatler,
- hemşehri ve aile ziyaretleri

gibi mevsimsellikten görece bağımsız unsurlar tarafından şekillendiğini göstermektedir.

Mevcut sınır kapısı performansı, Sivas'ın turizm ekonomisinde hava yolu bağlantılarının henüz yüksek hacimli bir uluslararası turizm akışı üretmediğini; ancak destinasyon çeşitliliği, doğrudan uçuş ağının genişlemesi ve tanıtım faaliyetleri ile orta vadede ziyaretçi trafiğini artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

6.4 UÇUŞLAR

SİVAS NURİ DEMİRAĞ HAVALİMANI

2025 Ocak-Aralık Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Genel Görünümü

Gösterge	2024 Ocak-Aralık Toplam	2025 Ocak-Aralık Toplam	Değişim (%)
Tüm Uçak Trafiği - İç Hat	3.193	3.635	%13,8
Tüm Uçak Trafiği - Dış Hat	57	71	%24,6
Tüm Uçak Trafiği - Toplam	3.250	3.706	%14,0
Yolcu Trafiği - İç Hat	384.562	456.210	%18,6
Yolcu Trafiği - Dış Hat	5.155	7.698	%49,3
Yolcu Trafiği - Toplam	389.717	463.908	%19,0
Ticari Uçak Trafiği - Toplam	2.547	2.862	%12,4
Yük Trafiği (Bagaj+Kargo+Posta) - Toplam (Ton)	3.263	3.850	%18,0
Kargo Trafiği - Toplam (Ton)	44,3	18,2	-%59,0

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde Sivas Nuri Demirağ Havalimanı; uçak, yolcu ve yük trafiğinde genel olarak büyüme eğilimini koruyan bir performans sergilemiştir. Özellikle iç hat yolcu hareketliliğinde yaşanan artış, havalimanının Sivas'ın ulaşım altyapısı içerisindeki önemini güçlendirdiğini göstermektedir.

Toplam uçak trafiği yıllık bazda yaklaşık %14 artış göstererek 3.706 sefere ulaşmıştır. İç hat uçuşlarının toplam trafik içerisindeki belirleyici ağırlığı devam ederken, dış hat uçuşlarında da artış eğilimi sürmüştür. Bu durum, Sivas'ın hava yolu bağlantılarında yıl boyunca istikrarlı bir hareketlilik oluştuğunu göstermektedir.

Yolcu trafiği tarafında ise daha güçlü bir büyüme dikkat çekmiştir. Toplam yolcu sayısı yaklaşık %19 artışla 463 bin kişiyi aşmıştır. İç hat yolcu trafiği ilin eğitim, sağlık, kamu ve ticari hareketliliğini desteklerken; dış hat yolcu sayısındaki yaklaşık %49'luk artış, Sivas'ın yurt dışı bağlantılarında kademeli genişleme yaşandığını göstermektedir.

Ticari uçak trafiğinde yaklaşık %12 seviyesinde artış gerçekleşmiş; bu görünüm havalimanının tarifeli sefer yoğunluğunu koruduğunu ortaya koymuştur.

Yük trafiğinde (bagaj+kargo+posta) yaklaşık %18 oranında artış yaşanması, hava yolu üzerinden taşınan ticari ve lojistik hacmin büyüdüğünü göstermektedir. Buna karşın, yalnızca kargo trafiğinde yıllık bazda sert düşüş yaşanmıştır. Bu durum, Sivas'ta hava kargo faaliyetlerinin halen sınırlı ölçekli kaldığını ve yük hareketinin büyük ölçüde bagaj ve posta kaynaklı geliştiğini göstermektedir.

Genel görünüm itibarıyla 2025 yılı verileri, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı'nın:

- yolcu hareketliliği artan,
 - iç hat erişilebilirliği güçlenen,
 - yük taşımacılığı gelişen,
 - ancak uluslararası ve doğrudan hava kargo kapasitesi halen sınırlı
- bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu tablo, havalimanının Sivas'ın ticaret, turizm, eğitim ve sosyal hareketliliğini destekleyen temel ulaşım altyapılarından biri haline geldiğini göstermektedir.

6.5 HIZLI TREN

Sivas Hızlı Tren 2025	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Gelen Yolcu	23.262	21.570	17.611	22.358	24.876	27.678	32.527	36.274	29.508	24.865	26.502	22.884
Giden Yolcu	26.355	21.722	16.610	24.158	23.490	28.320	32.811	32.995	25.996	22.930	24.794	22.139

Kaynak: TCDD Sivas Bölge Müdürlüğü

Genel Değerlendirme

Toplam Yolcu Sayısı

- Toplam Gelen Yolcu: 309.915 kişi
- Toplam Giden Yolcu: 303.316 kişi
- Toplam Yolcu Hareketliliği: 613.231 kişi

Ocak-Aralık döneminde Sivas Hızlı Tren hattında yarım milyonu aşan yolcu hareketliliği gerçekleşmiş; gelen ve giden yolcu sayılarının birbirine çok yakın seyretmesi, hattın çift yönlü, dengeli bir ulaşım aksı olarak çalıştığını göstermiştir.

Aylık Eğilimler

- En yoğun ay (gelen yolcu): Ağustos (36.274)
- En yoğun ay (giden yolcu): Temmuz (32.811)
- En düşük ay (her iki yönde): Mart
 - Gelen: 17.611
 - Giden: 16.610

Mart ayında belirgin bir düşüş yaşanmış; bu durum mevsimsel koşullar, eğitim-öğretim takvimi ve seyahat talebindeki geçici daralma ile açıklanabilir. Nisan itibarıyla başlayan toparlanma yaz aylarında güçlü bir artışa dönüşmüştür.

❖ Kış Dönemi (Ocak-Mart)

Yılın ilk çeyreğinde Sivas Hızlı Tren hattında yolcu sayıları görece düşük seviyelerde seyretmiştir.

Ocak ve Şubat aylarında hem gelen hem giden yolcu sayılarında dengeli ancak sınırlı bir hacim görülürken, Mart ayında yılın en düşük seviyeleri kaydedilmiştir (gelen: 17.611, giden: 16.610).

Bu görünüm;

- mevsim koşulları,
- eğitim-öğretim takvimi,
- turizm hareketliliğinin zayıf seyri

ile uyumlu olup, hattın kış aylarında daha çok zorunlu, eğitim ve iş temelli ulaşım talebine hizmet ettiğini göstermektedir.

❖ İlkbahar Geçiş Dönemi (Nisan-Mayıs)

Nisan ayı itibarıyla yolcu sayılarında toparlanma başlamış, Mayıs ayında artış ivmesi belirginleşmiştir.

Bu dönemde hem gelen hem giden yolcu sayıları 24-25 bin bandına yükselmiş, hattın kış döneminden çıkıp daha canlı bir kullanıma geçtiği görülmüştür.

Bu tablo, Sivas hızlı tren hattında mevsimsel geçiş döneminin başladığını, sosyal, eğitim ve kısa süreli ziyaret amaçlı seyahatlerin arttığını göstermektedir.

❖ Yaz Dönemi Etkisi (Haziran-Ağustos)

Haziran ayından itibaren hızlı tren hattında güçlü bir artış eğilimi ortaya çıkmıştır. Temmuz ve özellikle Ağustos ayı, yılın zirve dönemini oluşturmuştur:

- En yüksek gelen yolcu: Ağustos (36.274)
- En yüksek giden yolcu: Temmuz (32.811)

Bu dönem;

- yaz turizmi,
- memleket ziyaretleri,
- öğrencilerin ve ailelerin hareketliliği

nedeniyle hattın bölgesel bir turizm ve ziyaret koridoru haline geldiğini göstermektedir.

Özellikle Ağustos ayında gelen yolcu sayısının gidenin üzerine çıkması, Sivas'ın yaz aylarında çekim merkezi niteliğinin güçlendiğine işaret etmektedir.

❖ Sonbahar Dönemi (Eylül-Kasım)

Eylül ve Ekim aylarında yaz dönemine kıyasla bir normalleşme yaşanmış, ancak yolcu sayıları yılın ilk yarısına göre yüksek seviyesini korumuştur.

Kasım ayında hem gelen (26.502) hem giden (24.794) yolcu sayılarının yüksek kalması, hızlı tren hattının yalnızca turizm değil, kalıcı ulaşım talebi oluşturduğunu göstermektedir.

Bu yapı;

- eğitim,
- kamu hizmetleri,
- sağlık ve ticari ilişkiler

kaynaklı düzenli yolculukların güçlü biçimde sürdüğünü ortaya koymaktadır.

❖ Kışa Geçiş (Aralık)

Aralık ayında yolcu sayılarında yeniden sınırlı bir düşüş gözlenmiştir. Ancak rakamlar, yılın ilk aylarının üzerinde kalarak hattın taban talebinin güçlendiğini göstermektedir.

❖ Geliş-Gidiş Dengesi

2025 yılı boyunca gelen ve giden yolcu sayılarının birbirine oldukça yakın seyretmesi, hattın:

- yalnızca şehir dışına çıkış değil,
 - aynı zamanda Sivas'a giriş açısından da güçlü bir koridor olduğunu,
- ortaya koymaktadır. Bu denge, Sivas'ın hızlı tren hattı sayesinde iki yönlü, sürekli ve yapısal bir hareketlilik merkezine dönüştüğünü göstermektedir.

❖ Genel Sonuç

2025 yılı verileri, Sivas Hızlı Tren hattının;

- yaz aylarında turizm ve ziyaret odaklı,
 - yılın tamamında ise eğitim, kamu ve sosyal amaçlı
- sürekli bir yolcu trafiği ürettiğini ortaya koymaktadır.

Mevsimsel dalgalanmalara rağmen yolcu sayılarının yıl genelinde yüksek bir bantta seyretmesi, hızlı tren hattının Sivas için yalnızca dönemsel değil, kalıcı bir ekonomik ve sosyal altyapı unsuru haline geldiğini göstermektedir.

Bu gelişme; Sivas'ın erişilebilirliğini artırarak,

- turizm gelirlerine,
- hizmet sektörüne,
- üniversite ve sağlık odaklı hareketliliğe

doğrudan katkı sağlayan stratejik bir ulaşım yatırımı niteliği taşımaktadır.

7. KREDİLER

Sivas İli 12 Aylık Kredi Kullanımları

Yıl	2025	2025	2025	2025
Ay	3	6	9	12
Şehir	SİVAS	SİVAS	SİVAS	SİVAS
Grup	SEKTÖR	SEKTÖR	SEKTÖR	SEKTÖR
Toplam Nakdi Krediler	51.784.682	58.081.877	64.329.224	73.096.800
Nakdi Krediler	50.694.482	56.772.056	62.893.020	71.319.570
Takipteki Alacaklar	1.090.200	1.309.821	1.436.204	1.777.230
Gayrinakdi Krediler	9.010.672	10.143.780	10.847.841	11.310.696
Taşıt Kredisi	363.122	323.143	260.116	261.677
Konut Kredisi	2.595.557	2.757.505	2.932.642	3.214.462
Kredili Mevduat Hesabı	3.257.864	3.859.535	4.187.762	4.692.881
Diğer Tüketici Kredileri	5.920.643	6.452.679	7.052.342	8.441.818
Bireysel Kredi Kartları	10.063.515	11.511.453	12.855.854	14.137.533
Takipteki Taşıt Kredisi	508	647	815	1.260
Takipteki Konut Kredisi	2.099	2.332	2.297	2.322
Takipteki Diğer Tüketici Kredileri	344.651	420.352	466.023	529.166
Gıda Meşrubat ve Tütün	298.914	333.308	577.433	541.207
İnşaat	1.491.014	1.666.698	1.872.441	2.047.185
Metal ve İşlenmiş Maden	323.089	396.460	419.317	452.491
Finansal Kuruluşlar	36.467	54.773	69.637	103.549
Tekstil ve Tekstil Ürünleri	133.968	195.743	209.461	238.698
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	1.590.691	1.771.231	1.982.369	2.297.357
Turizm	433.910	481.145	592.602	670.778
Ziraat ve Balıkçılık	10.886.862	12.228.285	12.716.339	14.153.566
Enerji	560.744	538.765	479.936	485.605

Kaynak: <https://www.bddk.org.tr/BultenFinTurk>

1. Genel Kredi Görünümü

2025 yılı içerisinde Sivas'ta kredi hacminde genel olarak artış eğilimi devam etmiştir. Haziran ayında toplam nakdi kredi hacmi yaklaşık **51,8 milyar TL** seviyesindeyken, Eylül ayında **58,0 milyar TL**, Aralık ayında ise **70,1 milyar TL** seviyesine yükselmiştir. Bu durum, yılın ikinci yarısında finansmana olan talebin belirgin şekilde arttığını göstermektedir.

Gayrinakdi kredilerde de benzer bir yükseliş gözlenmiş; Haziran ayında yaklaşık **9 milyar TL** seviyesinde olan hacim, Aralık ayında **11,6 milyar TL** seviyesine ulaşmıştır. Bu görünüm, özellikle ticari faaliyetler, yatırım süreçleri ve teminat bazlı finansman kullanımının güçlendiğine işaret etmektedir.

2. Nakdi ve Gayrinakdi Krediler

◆ Nakdi Krediler

- Nakdi krediler yıl içerisinde düzenli artış göstermiştir.
- Haziran ayında yaklaşık **50,7 milyar TL** seviyesinde bulunan hacim, yıl sonunda **71,3 milyar TL** seviyesine yükselmiştir.
- Artışta özellikle:
 - ticaret,
 - tarım,
 - hizmetler ve
 - işletme sermayesi ihtiyaçları etkili olmuştur.

◆ Gayrinakdi Krediler

- Gayrinakdi krediler aynı dönemde yaklaşık **9,0 milyar TL'den 11,6 milyar TL'ye** yükselmiştir.
- Artış hızı nakdi kredilere kıyasla daha sınırlı kalmıştır.
- Bu durum, Sivas'ta büyük ölçekli yeni yatırım projelerinden ziyade mevcut ekonomik faaliyetlerin finansmanının ön planda olduğunu göstermektedir.

3. Takipteki Alacaklar ve Risk Göstergeleri

- Takipteki alacaklar yıl boyunca yükseliş eğilimi göstermiştir.
- Haziran ayında yaklaşık **1,09 milyar TL** seviyesinde bulunan takipteki alacak tutarı, Eylül ayında **1,39 milyar TL**, Aralık ayında ise **1,77 milyar TL** seviyesine ulaşmıştır.
- Artış oranı yıl genelinde yaklaşık **%60'ın üzerinde** gerçekleşmiştir.

Takipteki alacaklardaki yükseliş, kredi hacmindeki büyümeye paralel gelişmekle birlikte, özellikle bireysel krediler ve kredi kartı kullanımındaki artışın risk göstergelerini yukarı taşıdığına işaret etmektedir.

4. Tüketici Kredileri ve Hanehalkı Görünümü

◆ Konut Kredileri

- Konut kredileri yıl boyunca sınırlı fakat istikrarlı artış göstermiştir.
- Haziran ayında yaklaşık **2,6 milyar TL** seviyesinde bulunan hacim, Aralık ayında **3,2 milyar TL** seviyesine yükselmiştir.
- Artış hızının görece düşük kalması, yüksek faiz ortamı nedeniyle konut finansmanında temkinli bir görünüm oluştuğunu göstermektedir.

◆ Taşıt Kredileri

- Taşıt kredileri düşük hacimli yapısını korumuştur.
- Kredi hacminde dönemsel dalgalanmalar görülmekle birlikte yıl genelinde sınırlı hareketlilik dikkat çekmiştir.
- Bu durum, taşıt talebindeki yavaşlama ve kredi maliyetlerinin etkisini yansıtmaktadır.

◆ Diğer Tüketici Kredileri

- Diğer tüketici kredilerinde yıl boyunca artış eğilimi sürmüştür.
- Özellikle kısa vadeli bireysel finansman ihtiyacının arttığı görülmektedir.
- Bu yapı, hanehalkının tüketim harcamalarında kredi kullanımına yöneldiğini göstermektedir.

5. Bireysel Kredi Kartları (En Kritik Alan)

- Bireysel kredi kartı hacmi yıl boyunca güçlü artış göstermiştir.
- Haziran ayında yaklaşık **10,0 milyar TL** seviyesinde bulunan hacim, Eylül ayında **11,5 milyar TL**, Aralık ayında ise **14,1 milyar TL** seviyesine yükselmiştir.
- Yıl genelindeki artış oranı yaklaşık **%40 seviyesine** yaklaşmıştır.

Aynı dönemde takipteki bireysel kredi kartı tutarlarında da belirgin artış gözlenmiştir. Bu tablo, hanehalkının harcamalarını giderek daha fazla kredi kartı üzerinden finanse etmeye yöneldiğini ve orta vadeli finansal risklerin yükseldiğini göstermektedir.

6. Sektörel Kredi Dağılımı

◆ Ziraat ve Balıkçılık

- En yüksek kredi hacmine sahip sektörlerden biri olmayı sürdürmüştür.
- Yıl boyunca kredi hacmi artış göstermiştir.
- Tarım sektörünün Sivas ekonomisindeki belirleyici rolü devam etmektedir.

◆ İnşaat

- İnşaat sektöründe kredi hacmi kontrollü artış göstermiştir.
- Yeni büyük ölçekli yatırımlardan çok mevcut projelerin finansmanı ön plana çıkmaktadır.

◆ Toptan Ticaret ve Komisyonculuk

- Sürekli artış eğilimi göstermiştir.
- Ticari hareketlilik ve işletme sermayesi ihtiyacındaki yükseliş kredi kullanımını desteklemiştir.

◆ Turizm

- Turizm sektörüne yönelik kredi hacminde artış eğilimi sürmüştür.
- Konaklama ve hizmet sektöründeki hareketlilik finansman ihtiyacını artırmıştır.

◆ Enerji

- Enerji sektöründe kredi hacmi görece sınırlı seviyede kalmıştır.
- Yeni enerji yatırımlarının kontrollü ilerlediği görülmektedir.

7. Genel Değerlendirme ve Sonuç

Sivas ili 2025 yılında:

- kredi hacmini istikrarlı şekilde büyüten,
- ticari faaliyetlerini finansman desteğiyle sürdüren,
- ancak bireysel kredi risklerinin yükselmeye başladığı bir ekonomik görünüm sergilemiştir.

Özellikle:

- ticaret,
- tarım,
- sanayi,
- hizmetler

ekonominin ana finansman eksenini oluştururken; bireysel kredi kartları ve tüketici kredilerindeki hızlı artış dikkat çekmiştir.

Öne Çıkan Noktalar:

- Ticari krediler kontrollü şekilde büyümeye devam etmiştir.
- Tarım ve ticaret sektörleri kredi kullanımında belirleyici alanlar olmuştur.
- Bireysel kredi kartları ve tüketici kredileri risk göstergeleri açısından yakından izlenmesi gereken alanlar haline gelmiştir.
- Konut kredilerinde sınırlı toparlanma görülürken, taşıt finansmanında zayıf görünüm sürmüştür.
- Genel tablo, Sivas ekonomisinde büyümenin devam ettiğini; ancak finansal risk yönetiminin giderek daha önemli hale geldiğini göstermektedir.

8. Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Verileri

Sanayi İstatistikleri	2025
Kapasite Raporu	242
Ekspertiz Raporu	35
Yerli Malı Belgesi	84
İş Makinası Tescil Belgesi	406
Dış Ticaret Belgeleri	125
Piyasa Araştırması	173
Kurulan-kapanan şirket istatistikleri	2025
Kurulan	617
Kapanan	274

Ocak-Aralık döneminde Odamız tarafından sunulan hizmet ve düzenlenen belgelerin toplamı, Sivas ilinde ekonomik faaliyetin belirli başlıklarda yoğunlaştığını göstermektedir. İş Makinası Tescil Belgeleri ve Kapasite Raporları, sanayi ve üretim faaliyetlerinin dönem boyunca canlılığını koruduğuna işaret etmektedir. Bu iki kalemin toplam içindeki ağırlığı, özellikle makine parkı yenilenmesi ve üretim kapasitesine ilişkin resmi süreçlerin sürdüğünü ortaya koymaktadır.

Piyasa Araştırmaları ve Dış Ticaret Belgeleri, firmaların dış pazarlara yönelik bilgi ve belge ihtiyacının dönem genelinde devam ettiğini göstermektedir. Bu durum, ihracat ve dış ticaret odaklı faaliyetlerin Oda hizmet talebinde önemli bir yer tuttuğunu teyit etmektedir. Yerli Malı Belgeleri ve Ekspertiz Raporları ise daha sınırlı sayıda olmakla birlikte, kamu alımları ve özel nitelikli ticari işlemlerle bağlantılı olarak talep görmeye devam etmiştir.

Kurulan ve kapanan şirket sayıları birlikte değerlendirildiğinde, dönem boyunca kuruluş sayısının kapanış sayısının üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu görünüm, girişimcilik eğiliminin korunduğunu; ancak aynı zamanda ekonomik koşullara bağlı olarak belirli ölçüde işletme kapanışlarının da devam ettiğini göstermektedir. Kuruluş-kapanış farkının pozitif olması, il ekonomisinde net firma sayısı açısından büyümenin sürdüğüne işaret etmektedir.

Genel olarak Ocak-Aralık dönemi Oda verileri, Sivas'ta üretim, ticaret ve girişimcilik faaliyetlerinin istikrarlı bir seyir izlediğini; Oda hizmetlerine olan talebin yıl geneline yayılmış biçimde devam ettiğini göstermektedir. Bu tablo, ilin ekonomik yapısında sanayi ve ticaret odaklı işlemlerin belirleyici rolünü sürdürdüğünü ortaya koymaktadır.

9. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Sivas OSB	Demirağ OSB	Şarkışla OSB	Gemerek OSB	Şarkışla İhtisas OSB
1976	2000	2006	2007	

SİVAS 1. OSB

Sanayi Parseli	315 (4.328.938 m2)
Üretime Başlayan Firma Parseli Sayısı	197
Üretime Geçme Aşamasında	46
İnşaat Halindeki Firma Sayısı	45
Proje Halindeki Firma Sayısı	17
Üretimi Duran	6
Boş Parsel	4

- Sivas 1. OSB ile havaalanı arasındaki mesafe **33,5** km olup Tren Garına uzaklığı **12,7** km'dir.
- Sivas 1. OSB - 4. Bölge kapsamında olup, firmalar KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Yatırım Yeri Teşviki, Vergi İndirimi ve Sigorta Primi İşveren Hissesi Destekleri gibi teşviklerden faydalanmaktadır.

SİVAS DEMİRAĞ OSB

Sanayi Parseli	225 (5.729.00m m2)
Tahsisli Parsel Alanı	183
Boş Parsel	42
Tahsis Yapılan 120 Firma	
Üretime Geçen	12
İnşaat Halindeki Firma Sayısı	31
Proje Halindeki Firma Sayısı	19
Yapı Ruhsatı Alan	58

Demirağ OSB ile havaalanı arasındaki mesafe 42 km olup Tren Garına uzaklığı 18,3 km'dir.

- 1996 yılında Sivas - Merkez 2.Organize Sanayi Bölgesi'nin (DEMİRAĞ OSB) yer seçimi yapılarak Körtüzla mevki 2.OSB yeri olarak belirlenmiştir.
- 1997 yılında Bakanlar Kurulu kararnamesi ile kurulmuştur.
- 2000 yılında Kuruluş Protokolü, Ticaret Bakanlığının oluru ile Tüzel Kişilik kazanmıştır.
- 2016 yılında 2. OSB olan ismi, Demirağ OSB olarak değiştirilmiştir.
- 2021 yılında, Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alınmıştır

SİVAS DEMİRAĞ OSB

Cazibe Merkezleri Programı Destekleri		Destek Oran ve Süreleri	Destek Kapsam Koşulları
KDV İstisnası		✓	İmalat Sanayi Yatırımları İçin
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı %	50 (OSB'de 55)	Organize Sanayi Bölgesi veya Endüstri Bölgesinde Gerçekleştirilmesi
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	7 puan	
	Döviz/Dövizde Endeksli Kredi	2 puan	Asgari 2 milyon TL Sabit Yatırım Tutarı
	Azami Tutar	1.8 Milyon TL	
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl	Çağrı Merkezi Yatırımları için Asgari 200 Kişilik İstihdam
Enerji Desteği		%30, azami 3 yıl, yatırım tutarının % 25'i, 10 milyon TL	Veri Merkezi Yatırımları için Asgari 5000 m2 Beyaz Alan

ŞARKIŞLA OSB

Sanayi Parseli	47 Adet Sanayi Parseli (334.400 m2)
Firma Sayısı	17
Üretime Başlayan Firma Sayısı	4

GEMEREK OSB

Alan	64 Adet Sanayi Parseli
Firma Sayısı	25
Üretime Başlayan Firma Sayısı	3